

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА IV • БРОЈ 57 • 10. МАЈ 1975.

ЦИЈЕНА: 2. ДИНАРА

УЗ ПРАЗНИК ПОБЈЕДЕ НАД ФАШИЗМОМ

О ВОГА МАЈА ТРИДЕСАТА ЈЕ ГОДИШЊИЦА побједе над фашизмом и ослобођењем Југославије. Тај датум представља историјску прекретницу и крај највећих људских патњи и разарања у историји. Побједа над фашизмом била је велика побједа човјека, побједа љубави над мржњом и злочином, напретка над силама мрака и најзадњаштва. Монструозна идеологија и пракса расизма и фашизма, насиља и геноцида доживјела је крах.

За нас, Југословене, био је то не само дан побједе, већ и почетак живота у истинској слободи, почетак изградње новог друштва. Наш четворогодишњи „јуриш на небо“ био је претпоставка и залог самосталног и свог пута, не само у побједу и слободу, већ и у нове друштвенные односе.

Наши народи и њихова Партија нијесу призвали и прихватили срамну априлску капитулацију краљевско-буржоаских управљача, окупацију и комадање Југославије, нити фашистичко-окупаторске и квислиншко-издајничке „државне“ твореvine и границе. У ситуацији када су народе Југославије погодила и захватали невиђена сурова историјска искушења, а земљу преплавила стратишта, логори и вјешала, када је запријетила непосредна опасност од општег братоубилачког рата, када су доведени у питање опстанак народа и сама идеја Југославије, Партија и Тито повели су наше народе и народности у борбу у којој „неће бити пардона фашистичким окупаторима и домаћим издајницима“. Читава земља претворена је у јединствено партизанско ратиште, у „неситу гробницу“ фашиста.

Не, није то био покрет отпора, оријентисан на конспиративну пропаганду или саботажу. Још мање су то биле „теренске групе и јединице“, као у сусједној Бугарској, које ће се сјетити да треба ступити у борбу и ослободити земљу тек онда када их буде ослободила Совјетска армија. Напоменimo и то да је бугарска фанистичко-сатрапска солдатеска — у свом тројигодишњем крвавом пиру по Македонији и Србији — бестијалношћу владања и злочина превазилазила и своје њемачке гospodare.

У Југославији, од Ђевђелије до Караванки, разбуктао се оружани устанак, створен је фронт, почели су рат, револуција. Били smo једина земља у окупирanoj Европи која се 1941. године дигла на устанак, не чекајући ни позив, ни директиве, ни помоћ. Борбом smo стварали своју револуционарну власт и нову државу, гради-

ли братство и јединство и трајно заједништво наših народа и народности. У неправној и натчовјечанској борби наша револуционарна армија, везивала је за себе 30 до 55 фашистичких дивизија, које су, заједно са домаћим издајничким снагама, бројала 600.000 до 900.000 војника и официра. Напијевши непријатељу поламилионске губитке, крај рата дочекали

и одбрани своју слободу, чист и достојанство.

Изранављени и опустошени, задобили смо слободу и дочекали мир. Али, знали смо да је оружана побједа над непријатељем, иако велика и историјска, само неопходна претпоставка за нова прегнућа, за нове велике борбе и побједе у изградњи социјализма. И прегнућа, борбе и побједе ипјесу изо-

стали: први Устав, аграрна реформа, национализација, петогодишњи план; 1948. година и НЕ! Сталину и Информбироу; први раднички сајаме и изградња самоуправног друштва, која је наш додринос остварењу визије човјечанства: ослобођењу рада и човјека; несврstanost и пионирска улога Југославије у свјетском афирмирању политике несврstanavanja; општена одбрана; 21. сједница, Писмо, X конгрес СКЈ и нови Устав који је почетак рађања, како рече Тито, Маркове Републике удруженог рада.

Послиje славног маја 1945. године већ тридесет година тече наша револуција и израста наша Република. И, упркос свим Сцилама и Харибдама, постојано и успјешно бродимо новим, увијек даљим циљевима. Јер, „ми долазимо издалека и путујемо далеко“. И никад нас ни најжење олује нијесу навеле да се због и усљед свјетске вјетрометине склонимо у завјетрину, да застанемо, да скренемо с пута и ућемо под „кишобран“ великих по цијени одрицања од себе.

И зато су и јуче, на великој смотри — приређеној у част 30-годишњице побједе над фашизмом, ослобођења земље и изградње социјализма — наше мисле биће упућене Партији и Титу, радном човјеку — самоуправљачу и оним стотинама хиљада другова и другарица који су свјесно и храбро пали за слободу и социјализам.

Пеко Лијешевић

СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ СК

Одговорност и дисциплина у првом плану

ПРВА СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА у новом сазиву обржана је 28. априла. Изабран је Општински комитет од једанаест чланова, друга тијела Конференције и увојен акциони програм.

Благоје Ивановић

Узимајући ријеч и дискусију, Бранко Иванчевић, предсједник Општинске скupštine, истакао је да је буџански партијски организацији у свом до-

садашњем раду постигла запажене резултате, нарочито на идеолошком оспособљавању чланства. По његовим ријечима, остваривање и функционисање делегатског система било је у жењи активности партијске организације, а знатна пажња посвећена је формирању и функционисању интересних заједница.

— Конституисање основних организација удруженог рада у дјеловима различитих организација, чији су сједишта ван подручја буџанске општине, не тече према плану, и ту је јављају озбиљни проблеми — рекао је Бранко Иванчевић — па је чујно да се ово питање детаљније разради у акционом програму Општинске конференције.

Досадашњи предсједник Општинске конференције СК Милан Митровић истакао је да су направљени круни кораци у готово свим сferama организације и привредне активности у комуни, наглашавајући да постигнути резултати треба да буду снажан мотив у раду нове Конференције и цјелокупне партијске организације. Он је истакао да су у здравству и ПТТ спроведени формирани нове основне организације удруженог рада, да

је посао у овим осјетљивим дјелатностима, како се то каже, крећу, да је дошло до интеграције у области комуналне привреде, што је створило услове за добар рад, као и да су у угоститељству и туризму направлjeni напори за бољом организацијом.

— Конституисање основних организација удруженог рада у дјеловима различитих организација, чији су сједишта ван подручја буџанске општине, не тече према плану, и ту је јављају озбиљни проблеми — рекао је Бранко Иванчевић — па је чујно да се ово питање детаљније разради у акционом програму Општинске конференције.

Досадашњи предсједник Општинске конференције СК Милан Митровић истакао је да су направљени круни кораци у готово свим сferama организације и привредне активности у комуни, наглашавајући да постигнути резултати треба да буду снажан мотив у раду нове Конференције и цјелокупне партијске организације. Он је истакао да су у здравству и ПТТ спроведени формирани нове основне организације удруженог рада, да

је формирano више основних организација удруженог рада у оквиру „Монтенегро“

(Наставак на 2. страни)

Предавање у Клубу делегата

Друг Будислав, Шопчић, предсједник Скупштине СРЦГ, одржао је у великој сали Клуба делегата, која је била попуњена до посљедњег места, запажено предавање на тему „Делегатски систем и социјалистичка самоуправа демократија као посебан облик диктатуре пролетеријата“.

Излагањем предсједника Шопчића Клуб делегата отпочeo је реализацију плана разматрања најзначајнијих питања у области друштвеног и привредног развоја општине, Републике и земље у целини.

СКУПШТИНСКИ ЖИВОТ

ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПРЕДЛАЖУ И ПРИМЈЕЊУЈУ

Прије сваке сједнице Скупштине општине и њених вијећа, сви чланови делегација, добијају комплетан материјал. Иако је, углавном из објективних разлога, вријеме прилично ограничено, делегације се труде да разматрају припремљене материјале, ставе примједбе или дају предлоге. За посљедњу сједницу Скупштине општине и њених вијећа мало је делегација које су своје записнике доставиле одговарајућој служби Скупштине општине. Да не улазимо у тражење узрока таквом стању, навећемо што предлаже или примјењује нека од делегација која је доставила записник са своје сједнице на вријеме.

Делегација **Мјесне заједнице Петровац** захтијевала је да се на њеном подручју најхитније реши проблем депонија смећа. Посебно се инсистира да се размотре и реше питања која су постављена на збору радних људи и грађана, који је одржан 24. априла 1975. године. Предложено је да се средишта од купалишне таксе памјенски троше, и то, поред осталог, за набавку тушева и уређењу плажа. Делегација је, исто тако, захтијевала да се испита могућност уступања пристаништа комунално-стамбеном предузећу, које би се старало о чистоћи мора. Предложено је да се допуни члан 26. Одлуке о а-

дова. Према оцјени делегације, износ од 14,00 динара који су домаћинства била обавезна да уплате на име трошкова категоризације сада није заснован на закону, па се начин убирања тих

средстава сматра незаконитим. Делегација је предложила да се у Предлог одлуке о ауто-такси услугама унесе одредба да се оне могу плаћати преко вирмана, а не само у готову.

ОДГОВОРНОСТ И ДИСЦИПЛИНА

(Наставак са 1. стране)

турнista". Милан Митровић је истакао да су погони радних организација изван подручја будванске општине озбиљан проблем када је у питању посљедно спровођење уставних обредова и начела.

— Таквих погона у нашој општини има 58 — рекао је он — а многима је још „статус кво“. Карактеристичан примјер је погон Електродистрибуције, где радни људи, и послије више од годину дана, не могу да остваре права, која им је признао и Уставни суд Црне Горе.

Милан Митровић је истакао да у даљем раду партијске организације овим проблемима треба да буду често на очевном реду, како би радни људи у тим погонима били истински самоуправљачи, а не, као у многим случајевима до сада, најамни радници.

Предсједниčki Izvršnog одборa Скупштине општине Станко Грговић говорио је о досадашњем пословању будванске привреде и о њеним перспективама у наредном периоду.

У Акционом програму истиче се да комунисти општине треба у наредном периоду знатну пажњу да поклоне што бржем и квалитетнијем развоју самоуправних односа у упоруженом раду, афирмацијом мјесног и самоуправних интересних заједница и бољем функционисању делегатског система. Посебна брига биће посвећена, јачању материјалне основе радних организација и правилној политици у расподјеље добротка, а водиће се рачуна о програмирању развоја комунистичког потрошњи и о максималном коришћењу унутрашњих резерви. Смањење социјалних разлика и оживетворење принципа солидарности прворазредни су задаци у наредном периоду, као што је у питању кадровска и спровођење закључака у жи-

политици. Наиме, овде још увијек нијесу постигнути задовољавајући резултати, мада су на бројним састанцима констатоване слабости и доношени закључци о конкретној активности за стварање „здравijeg стања“.

Одговорност сваког комунисте и дисциплина треба да у наредном периоду одиграју значајну улогу, како се не би девашавало да усвојени програми остварују само — на папиру, констатовано је на изборној сједници.

ЧЛНОВИ СЕКРЕТАРИЈАТА:

Милан Митровић, Жарко Миковић, Милорад Арменко, Мило Павловић, Драго Станковић, Крсто Лазовић, Драгољуб Вучинић, Блажко Мартиновић, Боро Колиновић, Мирко Марковић и Саво В. Стапишић.

У раду Конференције учествовали су и чланови Централног комитета Савеза комуниста Црне Горе Момо Вучинић и Љубо Ђујовић.

За предсједника Општинске конференције СК изабран је Блажко Ивановић, пензионисани мајор и активни друштвено-политички радник из Будвe, а за секретара Секретаријата ОКСК Милан Митровић, висококвалификован радник из Светог Стефана, досадашњи предсједник Конференције.

С. Грегорић

СИНАН ХАСАНИ У БУДВИ

Заједничкој сједници свих вијећа Скупштине општине, одржаној 30. априла 1975. године, присуствовао је и друг Синан Хасани потпредсједник Скупштине СФРЈ.

Друг Хасани је присуствовао и сједници Друштвено-политичког вијећа Скупштине. Он је са делегатима разговарао о актуелним проблемима у области спољне политике и другим важним друштвеним питањима.

Утакица услугама обавезом набавке погребних кола. Делегација је, исто тако, затражила објашњење у погледу извора средстава за адаптацију зграде Скупштине општине, посебно из разлога што је јавност била упозната да Скупштини општине недостају средства и за друге неопходне потребе.

Делегација **Мјесне заједнице Будва I** дала је примједбу на предлог одлука о финансирању самоуправних интересних заједница за основно образовање и васпитање, за културу и науку и за физичку културу. Уз предлоге одлуке требало је обавезно приложити програме рада заједница, пошто се о финансирању не би могло говорити прије него се сазнаша са финансирањем. Посебно је предложено да се из средстава предвиђених за финансирање физичке културе приоритетно одобри завршетак радова на пливалишту у будванској луци, или бар средстава за прву фазу ра-

тичног овлађавања објективним процесима, појавама и догађајима.

У човјековој дјелатности јављају се два основна облика праксе: научна истраживања и утвђивање законитости које владају у објективним природним и друштвеним процесима, а пракса стварања приједности произведи инструменталне (техничке) и хуманистичке уметничка дјела вриједности. Стога пракса служи отварању и проширивању човјекових могућности и задовољавању његових потреба.

Пракса је старија сестра теорије а обадије су кћерке човјекова друштвеног живота. Без праксе човјек ће остати у мраку вјекova, а азбетијући њој постао је див који руши и премеће планине, кроти најујаде ријеке и њихову снагу ставља у своју службу, претвора пустање у плодно поља и воћњаке и кроз рад све више обликује себе ка личност. Данас пракса и теорија представљају дијалектичко јединство, јер не постоји никаква теорија која не би имала основу у пракси, и обратно. Тако је да теорија оправљавају пут друштвеној пракси, или без праксе нема креације, нити човјекове радне побједе и прогрес. Пракса је човјеков свијет и он из тога свијета не може никоја побједи ако не жели да на себе најчешће тоталну биједу, презир и осуду. Друштво не може да живи од ријечи, њену су потребна свакодневна дјела.

У свакој стваралачкој пракси, као неспоредној човјековој дјелатности, садржан је бар један елемент неке теорије у њеном примјеником виду. Теорија је двоструко стваралачка: додиром са стварношћу и новим открићем; она је полазна и завршна тачка дијалектичког материјализма, чији је циљ да јасно изражава праксу, реални сафарј живота и да коректнијо томе трансформише актуелну праксу у социјалну стварност.

Из сјенке на светло

Уређује: Димитрије Јововић

САМОУПРАВНА СТРАДАЊИЈА

Користимо рад поznатог карикатуристе Александра Урошевића-Матре да бисмо вас упознали с мукама наших електродистрибутора: још увијек играју као циркузани на голим жицама између Котора и Титограда, са свим самоуправним правима на „голом папиру“ и без динара у цепу, јер онај који је научио да „држи банак“ тешко га пушта из својих, баш својих руку.

Скромност

Првомајске празнике дочекали су и провели у весељу једни и други — радници и нерадници.

Истина је жива, нерадници су били гратији, јер су све досадашње радне побједе приписивали себи и свом „виртуозном раду“.

КОВАНИЦА

Ријеч „директор“ може се схватити као кованица од ријечи „дирек“.

Добро би нам било када би сви директори били „стожери“ у својим радним срединама, али, нажалост, има и таквих који не би могли да послуже ни за „капитене“.

СИГУРНОСТ

„Полако, али сигурно“ — девиза је радницима предузећа „Новотехника“ у Будви.

САМОВОЉА

Прва група наших радника завршила је с одличним успјехом школу самоуправљача.

Знају све што им припада, али ће сами, бар за сада, без помоћи других, тешко стати на „галијотски пут самовоље“.

ПОЗАЈМИЦА

Преносимо из „Побједе“ мисао која се може примјенити на нашу свакодневну праксу: „...Марксисти који проповиђају „марксистичке принципе“, а не живе према њима, и нијесу марксисти“.

Друштвено и радничко самоуправљање показује се као конкретни историјски облик синтетизирања свих видова дјелатности које су раније биле развијене и од радничке класе отуђене. Овде се одвија процес ослобођења рада од искоришћавања од стране оних који благојети рада неосновано присвајају за себе. У томе се и састоји суштина наше револуционарне праксе. Револуција и јесте револуција уколико је креација бОљег и квалитетнијег. Лоше радне навике јесу најпакајући чинови који вучу патаг, јер се сваки друштвени прогрес рађа из човјековог немира, његовог незадовољства са оним што је што је већ постигнуто и из жеље да се корача даље.

Налазимо се у историјском тренутку који од свих јавних фактора и радних људи тражи максималан напор у свакодневној друштвеној пракси. Свјесни smo чињенице да се у људској историји ништа не догађа без човјека и његовог активног дјеловања. Наш друштвени ход стално захтјева дијалектичко пројектирање револуционарне теорије и праксе ради увиду у нашу револуционарну дјелу и ради утемељења следећих револуционарних корака. Друштвена пракса је онај поступак где човјек стално доказује своју људску вриједност, јер су рад и резултати рада основни етички захтјев нашег друштва.

Из теоретске тезе о пракси као бити човјекове егзистенције произилази и мисао да човјек своје историјске проблеме не може решавати само у мислима теоретски него у стварној историјској пракси, сада и овде, и у зависности од проблема које намељује друштвени живот и историјски момент у коме се човјекова пракса манифестије.

Д. Станковић

ДРУШТВЕНА ПРАКСА И САМОУПРАВЉАЊЕ

од праксом подразумијевајући човјека остварује оптималне могућности свог бића и егзистенције у друштву. У њеном процесу човјек објављује себе као субјекта који је у стању да преобразија своју околину, да у њу уноси нове елемене који нијесу ништа друго да опредељени израз његовог мишљења, имагинације, чулности, емоција. Креативност коју пракса очигледно укључује, поред материјалне производне сфере, обухвата не само умјетничку и научну дјелатност, већ и игру, спорт, стварање пријатељства, образовање и вaspitanje.

Специфичност људске природе настала је као резултат свјесног и сврсног сходног рада. Јудски налоги и потребе формирају се под утицајем друштва — социјализације личности у којој значају улогу има људска пракса. Очигледнији рад доприноси да и једење, пијење и становище постају људске дјелатности.

Пракса је својствена само човјеку, његовом свјесном односу према свему што га окружује. Практичним, односом према природи и друштвеној средини човјек оплемењује, култивише, цивилизује и хуманизира објективну стварност. Помоћу онога што је сазијао и открио, законе по којима се одвијају објективни природни и друштвени процеси. Она је основни критериј истине којом се верификују потврђују или обдажују све теорије. Откривајући законе по којима се дешавају објективни процеси у природи и друштву, човјек их је оплемењивао. Мијењајући природу и свој људски свијет, он је мијењао услове живота и рада, наивке, схватања, обичаје, начин и средства рада, своје могућности, потребе, своје мишљење и себе сама. Према марксизму, мијењање природе, друштва и људског мишљења резултат је човјекове практичне дјелатности, а не апстрактне слободе и „чисте“ мисли. И истинка о стварности резултат је пракса.

НАШ ЗАЈЕДНИЧКИ ПРАЗНИК

ОНИ СЛАВЕ У МЈЕСЕЦУ МАЈУ — када све расте, и када је све у цвјету.

Они су и настали у мају — као заштита људског и животног ра- шћења, као брана наша историјска и свакодневна, челична и људска.

И гинули су у мају: међу ружама, које су од њихове крви по- стајале црвеније, у праскозорјима, закићеним прозрачним измагли- пама, по камењарима, посним и беспуним, између росних латица, раз- сутих по ливадама цвјетним.

Падали су и у другим годишњим добима — без јаука, од засједа подмуклих и самоубилачких, од кама и бајонета, крвавих и злочи- начких.

Мрзли су се међу сметовима сњежним, зебли се пред налетима сјевера, лежали без гласа под бујицама небеским, на лишћу буковом, опалом и мрком, прибијајући још чврше тврде кундаке уз тијела, своја челична.

Гинули су да би сломили оне друге, а ми остали неповријеђени, и све наше било стваралачко, југословенско: у страшном рату трасирено, а у миру обликовано.

Њихови подвizi, бројни и херојски, остају најчешће записани по архивама — строго повјерљивим, па и имена њихових и наших ју- нака за нас су безимена, али је баш због тога наш дуг према тим љу- дима, тако скромним, и велик и неподмирљив.

Док радимо и стварамо, док се одмарамо и спавамо, ти људи, спремни и одважни, врше своју најљудскију дужност: чувају од „зо- ља“ и „трутова“ и мене и тебе, све нас и све наше, чувају ову нашу лијену и поносиу земљу нама, од свега на свијету најмилију.

Зато 13. маја, када их сретнемо на њиховим радним мјестима, јер за њих одмора нема ни на дан њиховог празника, кажимо им искрено и топло, онако из дубине душе, како то само ми умијемо: „Срећан вам је 13. мај, наш јединички празник!“

Нећемо причати о смјештајним ус- ловима, јер је и то ко- начно ријешено. Бив- ше просторије у згради Лучке капетанije — мале, неудобне и неуређене — припада- ју прошlosti. Нове просторије — простра- не, сунчане и конфор- не — омогућавају ма- ксималне услове за рад и маме на нову прегнућа.

Нећемо говорити о- вом приликом ни о техничкој опремљено- сти, нити о њиховом бројном стању. О томе неће се брину делик- венти. Ми смо увјере- ни и да су довољно технички опремљени да се сада — у јеку сезо- не — ухвате у конгра- цусима и преступни- цима, који припремају „поход“ на будванску регију.

Нећемо писати ни о њиховим досадашњим слабостима, јер „ко ра- ди тај и гријеши“. Поштедјећемо их тога у ове претпразничне dane, са жељама да досадашње пропусте отклоне и досљедно о- стваре бројне и сложене задатке из сво- га дјелокруга.

Нећемо се задржа- вати над извјештајем о раду за протеклу го-

СПРЕМНОСТ

дину, јер је од стране делегата Скупштине општине усвојен, а по- слије расправе на сје- дницама делегација од стране радних људи и грађана, с напоменом да резултати исти су изостали.

Водићемо разговоре — кратке и непосред- не, не бирајући саго-

ворнике по уобичаје- ним критеријумима. Посјетићемо их у ове дане празничне — пр- вомајске и на њиховим радним мјестима про- наћи саговорнике. Не много — три, четири или пет. Покушаћемо да се преко њих упо- зnamо с одређеним про- блемима, без претензија.

АКО ПОШТЕНО РАДИШ — ДОБРО ЊЕШ ДА ПРОЂЕШ

Неки су ту почели и треба ту и да заврше. Други тек почињу. Свака нова средина је необична — поготову ова туристичка, где се у сезони, у „мору“ туриста, мјештани изгубе као „кишие ка- пи“.

Наш саговорник је Радојица Лабовић, стар 21 годину, на слу- жби у овом Одјељењу од 1. 1. 1975. године.

— Како сте се уклопили у но- ву средину? — гласило је наше питање.

— Одлично: задовољан сам и са службом и са средином. Старији другови нас несебично помажу, а средина, која се налази на високом културном ступњу, примила нас је као своје. Ако поштено радиш, добро ћеш и да прођеш.

За све нас младе обезбиђећи је самачки смјештај, а услови су какви се само могу пожељети.

ја да су по избору нај- актуелнија.

*

Наш саговорник је Драган Дашић, дипломи- рани економиста, стар 39 година, в. д. начелника Одјељења за унутрашње послове:

— Предстоји нам ве- лики посао — наступа туристичка сезона, ка- да наши радници мо- рају бити даноноћно на радним мјестима, јер само тако могу о- могућити мјештанима и бројним туристима миран и спокојан же- вот. Заинтересовани смо да буде што више туриста, јер то овој комуни доноси знатна новчана средства, али нам је жеља и да међу њима буде што мање деликвената, а и оно што буде да их брзо похватамо и предамо надлежним органима.

Служба није у пот- пуности кадровски ос- пособљена, јер недос- тају лица за четири кључна радна мјеста, али се надам да ће и то ускоро бити реје- шено. Што се тиче униформисаног дијела — милиције, она је кадровски попуњена.

Конгресне одлуке обавезале су раднике унутрашњих послова на појачану активност, несебичност, другарство, и стручно оспособљавање, како би се сви послови из дјело- круга унутрашњих по- словова с успјехом обављали. Грешке радни-

ка ове службе су уоч- љиве и изазивају не- угодна реаговања, па нас то обавезује да будемо тачни приликом извршења текућих по- слова и да добро по- знајемо законске про- писе, које свакодневно примјењујемо.

Иако смо спремни да се боримо против разних деликвената нећемо успјети уколико не будемо имали пу- ну подршку грађана, јер наши циљеви јесу и морају бити заједни- чки.

У јеку туристичке сезоне с овим људ- ством нећемо моћи по- крити цијelu терито- рију комуне, па ћemo бити приморани да уз- мемо на испомоћ рад- нике из других одје- љења са подручја на- ше републике, уколико нам не успије да о- безбиђедимо као испо- моћ кадето-милицио- наре из Школе за уну-трашње послове у Сре- мској Каменици.

Ова служба нашла- је на пуно разумијева- ње друштвено-политичких фактора у овој комуни, па је њен за- датак да у наредном периоду пружи што више информација о свом раду, јер њен рад не може нити смије бити затворен.

Њихова кондиција мора бити беспријекорна — и да скоче и да потрче, да се ус- пектрају, да брзо потегну и добро нанишане, да се ухва- те у коштац и да побиједе.

ДОБРО ЊЕШ ДА ПРОЂЕШ

*

Бројан су колектив. Чине га млади и стари, из различитих среди- на, с различитим навикама и схватањима. Код њих другарство не смије да затаји. Друг на друга рачуна — на њега се осла- ђа. Друг другу чува леђа, углед, па и главу.

Наш саговорник је Бранко Ва- рагић, стар 44 године, руководи- лац дежурне службе, са стажом од 20 година.

— Какво је другарство код вас?

— Ја сам стари милиционер. У Будви се налазим већ 18 годи- на. Некада је другарство међу нама било на завидној висини — слагали смо се као браћа, али смо тада били мали колектив, свега пет, шест милиционера. Са- да само на плажи Могрен борави више гостију него некада на ци- јелој будванској ривијери. По- стали смо велики колектив.

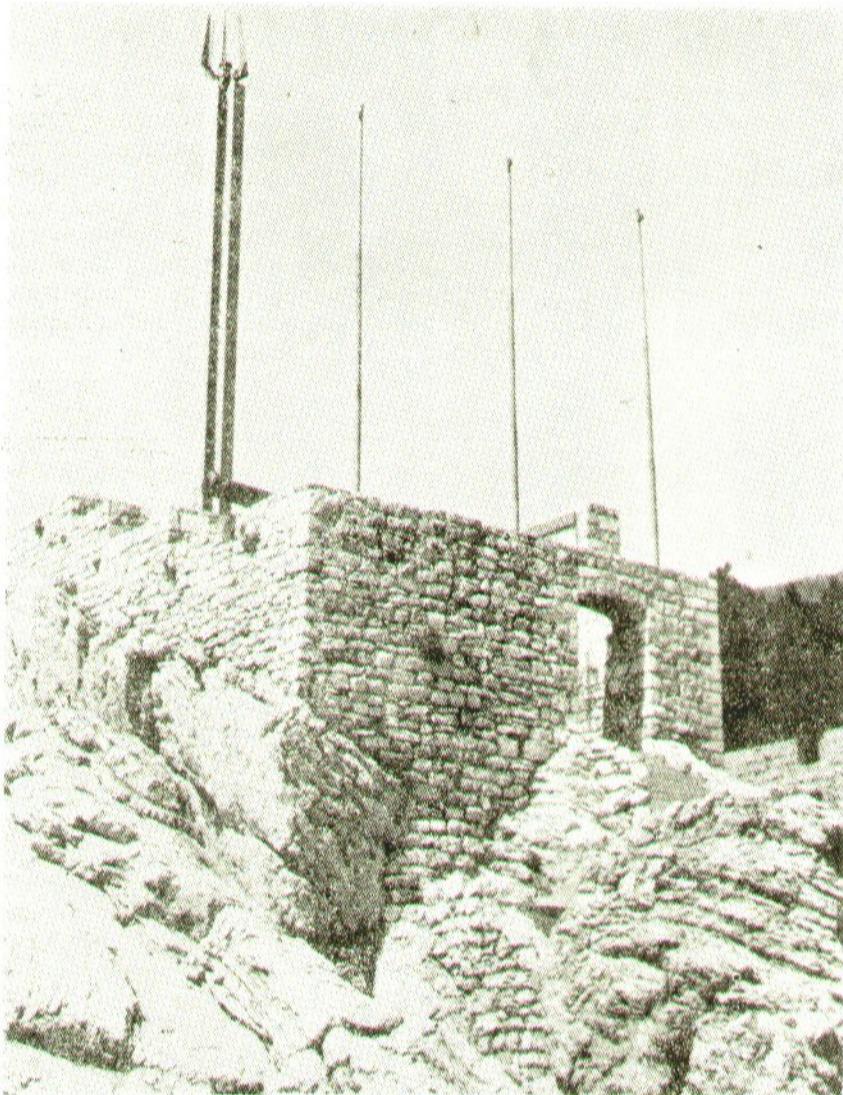
Млади милиционери воле свој посао, и то је оно што ми се нај- више свиђа. У прошлој години било је непожељних иступа. То је критиковано на састанцима, а против појединих колега покре- нут је дисциплински поступак. Наш је заједнички задатак да сачувамо ауторитет службе уну-трашњих послова. Морамо сви заједно да предузмемо све мјере да се појединачни пропусти у нашем будућем раду елимини- шу, јер ћemo само на тај начин постати јединствен колектив, спреман за извршавање текућих задатака.

Мишљења сам да су се млади, уз извјесне корекције поједи- наца, уклопили у колектив и да сви заједно спремно дочекујемо ту-ристичку сезону, а ја се лично не бих устезао да са овим мла-дићима кренем на извршење нај- тежег задатка.

Димитрије Јововић

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОД ПОБЈ

КОЛИЈЕВКЕ НО

Споменик у Петровцу

ТАКВЕ ВОЈСКЕ СВИЈЕТ ЈОШ НИЈЕ ВИДИО. Само са пушком, бомбом или флашом бензина пресретала је фашистичке звијери и њихове тенкове. Свакодневно је уништавала на стотине крволовка и освајала слободу народу. Враћала је мајкама дјецу, светила сипове и браћу, несебично дијелила народу оно што је својим ранама и животима својим плаћала. Пред њеним борцима у напону снаге и стваралаштва били су узбудљиви сусрети и растанци што су узбуђивали чарима тек упознатог, виђеног и доживљеног. Каже се „били су“, јер они су одавно у гробове легли. А од свега што су хтели, жељели су само да се боре до побједе над фашизмом, и, ако је не дочекају, да себе у њу уграде.

Многи чија имена читамо на тим мермерним плочама били су веома млади, дјеца још: све је тек било пред њима. И први љубавни састанак, и први пољубац требало је тек да буде. Требало тек, јер живот је често знао да буде сурово окрутан — ни најневинију жељу да не испуни.

Спомен-плоча у Буљарици

Споменик Станишићу

Ове године славимо тридесет година побједе нам фашизмом коју они нијесу дочекали. Запитавмо се данас, 9. маја, на дан побједе, где се све они нијесу борили: од „лјене од мора“ до Пљевља, Вечериновац, Колашина, Сињавине, Итмана, Вилића Гувна, Сутјеске, Београда и Срема? Без сна, одмора, ватре и хљеба, борећи

се прса у прса, сламали су узастопне налете непријатеља у Купресу, Ливну, код Книна, на Јубином Гробу, Ибра и многобројним ратиштима домовине. Борили су се, опсједнути, ријетком пушчанином палјбом која је имала једино преимућство што је погађала без промашаја. А послије сваке битке, пакон сваког јуриша, њихови ре-

дови били су све ређи. У строју су остајала многа празна мјesta, која су попуњавали борци из других крајева — и корачали њиховим трагом. Није га било тешко пропаћи — свијетлио је неугасивим сјајем, и данас тако сија.

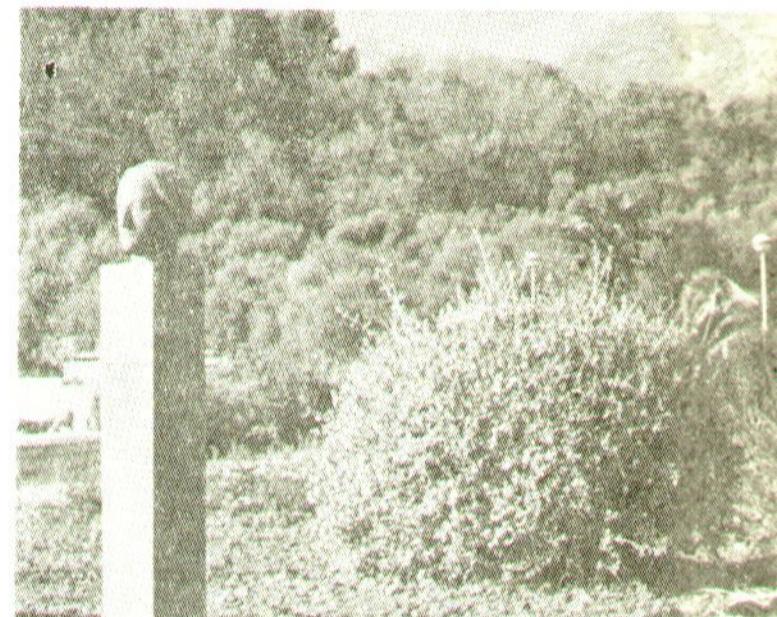
Увијек, славећи побједу или опорављајући се послиje пораза, завјетовали су се својим мртвим друговима и свом врховном команданту, другу Титу, да ће до посљедње капи крви чувати част своје заставе и Партије, да ће и задњим атомом своје снаге борити за остварење заједничких идеала, да ће мобилисати све своје снаге ради отклањања свих недостатаца и попуњавања празнина, које су се осјећале послиje погибије многих другова, да ће развијати другарство и љубав према Партији и народу, према народима читавог свијета, да ће јачати дисциплину, чврсту и гвоздену, да би све своје снаге могли усмјерити ка коначном уништењу непријатеља и остварењу слободног и срећног живота.

Умирали су по окупаторским логорима и тамницама, у мукама које се не могу ријечима описати, на стрелиштима и стратиштима, снуда гдје се ковала и крвљу људском плаћала слобода.

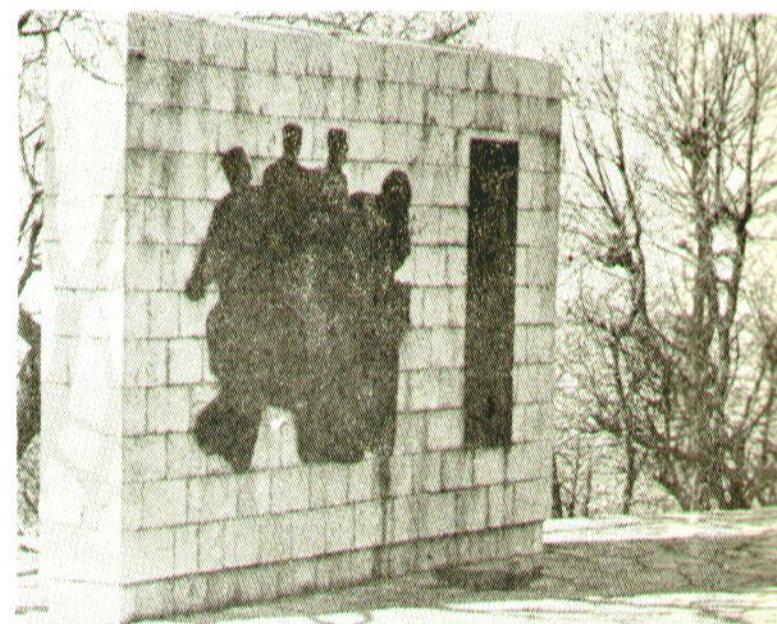
Једни и други гробовима својим омећили су домовину која за њих и није била друго до прака прадједова.

Ниједан дар није достојан, никаква захвалност није довољна за такву војску. А пошто нијесмо у могућности да појemo од путоказа до путоказа — од једног до другог гроба — појимо од имена до имена, и то азбучним редом, да ником криво не учинимо. Они су, уостalom, присути на свим нашим слављима. И данас су с нама: вјечно млади, са свега онолико година са колико су у гробове легли, дошли су да увећају и овај мајски празник — тридесет година побједе над фашизмом.

Ево имена бораца који су за

Бисте народних хероја Вукице Митровић

Споменик у Брајићима

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

БРИГАДА ЈЕ БИЛА ЊЕГОВА

КАО СЕДАМАСТОГОДИШЊАК ДЈЕЧАК Иво Перазић придржјао се борцима за слободу. Иако врло млад, истакао се као један од бољих бораца Првог ударног ловћенског батаљона и у Првом батаљону Четврте црногорске пролетерске brigade. Скроман, несебичан, дружелубив и племенит, он је плијенио срца својих другова, који су га од првог часа завољели. Зато је болно одјекнула вијест о његовом рањавању, на Синђавини, одакле су га другови преијели, на носилима од Јаблановог врха до превијалишта. Тек тада се Иво први пут раздвојио од свог неразвојног друга — његов пушкомитраљез добио је други борац. „Жао ми је, али шта се може — растанци су у рату неизбежни“ — рекао је он, одлазећи у болницу. Био је рањен у обје ноге, а десна му је била сломљена.

Од тог тренутка започело је мучно пребацивање на носилима. Као и већина непокретних рањеника, и Иво је био осуђен на страшну смрт на падинама шумовитог Вучевца или у кањону Сутјеске. Другови су га, такорећи, били већ прежалили. Утолико су се више изненадили када их је он средином мјесеца јула 1943. године пронашао у једном селу испод Озрена. Измучен, испијених образа и упаљих очију у којима тек што није угаснуо животни сјај, он је био срећан, јер brigада је за њега била све.

Окупљеним борцима који су га с невјерицом и љубављу посматрали. Иво је испричао потресну и језиву одiseju.

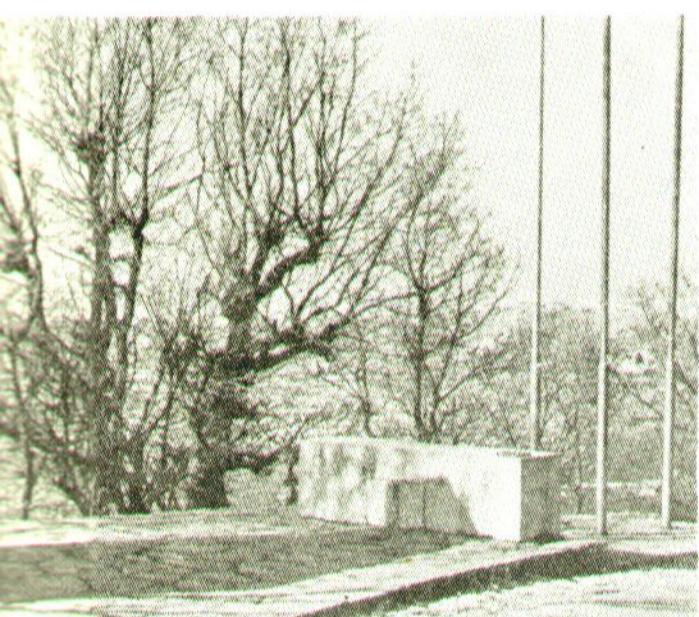
Када борци нијесу више могли да бране болницу, рањеници су, незаштићени и препуштени самима себи, остали на Сутјесци. Са тешким рањеницима, изнемоглима и тифусарима, Иво је, послиje неуспешног пробоја јединице које су их штитиле, остао на милост и немилост Њемаца који су се као љешинари бацили на њих. Беспомоћни, гладни, са запаљеним ранама, борци су се склањали по јаругама, увлачили се у процједе литица и удуబљења обрасла маховином и закрјалим растинjem. Гласови Њемаца стравитно су се разлијегали планином. Чуо би се с времена вријеме и лавеж паса, специјално обучених за лов на људе. Рафали из аутоматског оруђа и револверски пуцњи били су несумњиви знаци да су њемачки војници откривали групице тифусара и рањеника. Суочен са смрћу која га је вrebala сваког тренутка, Иво је био ријешено да се што скупље замијени: бориће се до посљедњег метка, а посљедњи, уколико раније не погине, оставиће за себе. Два дана и дviјe ноћи опирао се сну који је душмански наваљивао. Знао је да би, у ситуацији када је требало спреми дочекати непријатеља за посљедњи обрачун, сан значио одустајање од одлуке да се властити живот прода што скупља.

Из скровишта је изишао тек пошто је био сигуран да су љешинари прошли. Измрцварен, прозебао и на измаку снага, запитао се куда да крене: према Црној Гори и родном приморју, где би се, уколико стигне, најприје опоравио? Пут му је био познат — прије не-

НОВИХ СНАГА

кице Митровић и Ника Аићуса

ник у Брајићима

ЕГОВ ЗАВИЧАЙ

да бране и препу-
тесци. Са тифуса-
робоја је-
милост и њешинари
са запа-
ти по ја-
литица и
ржњалим
но су се
што више од годину дана туда је прошао. А ако крене напријед, у неизвјесност, преко Сутјеске и Зеленгоре, да ли ће успјети да нађе своју бригаду? Да ли су његови другови, пошто су се из обруча пробили, пошли преко Трескавице, Игмана, Битовње, преко Неретве и Врбаса? Ништа пије знао, изузев једнога да, док рат траје, он нема другог завичаја до своје славне Четврте црногорске пролетерске бригаде. Љубав према њој, јача од глади и страха од неизвјесности, љубав према другима били му је путовођа.

времена
обучених
ког оруђа
љиви зна-
чи групице
у која га
био рије-
шиће се до
ко рани-
ја дана и
шумански
цији када
атеља за
тјање од
што скуп-

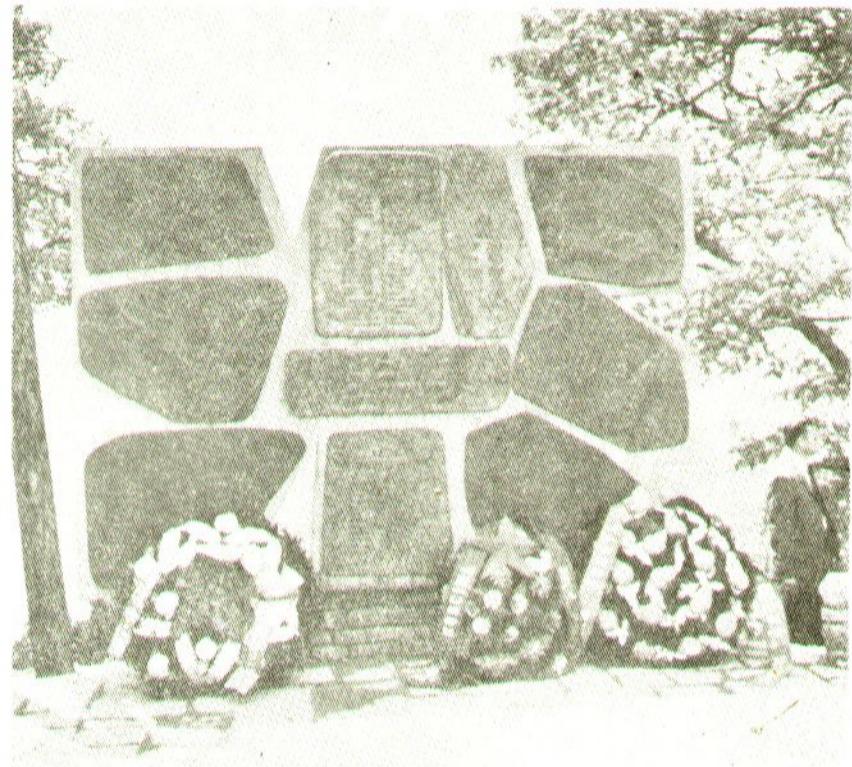
Храмљући, тетурајући и пузећи прева-
љивао је корак по корак у правцу који је
неизмјерна његова љубав, најсигурнији ком-
пас, показивала. Није могао да залута: ишао
је свежим траговима исполнске битке. Као
зна колико му је дана требало да стигне до
Миљевине, где је послиje толико времена
окусио парче хљеба? А пред њим се пружала
неизвјесна стаза, која га је водила преко Ја-
хорине, Гласинца, Романије, Коњуха и Озре-
на, где је стигао свој батаљон и своју брига-
ду. Ту се, окружен бритом другова, Иво брзом
опорављао, а чим је оздравио примио је ду-
жност политичког делегата Пратећег вода у
Првом батаљону.

слободу пали, чија су имена неизбрисиво у мермер и срца уписана, јер њихови гробови нису раке, већ колијевке нових снага:

Бошко Ников Андрић, Душан Митров Андрић, Васо Марко Андрић, Вељко Васов Андровић, Ђуро Неров Андровић, Јован Филипов Анђус, Нико Радов Анђус, Неро Милов Анђус, Мијорад Андријин Афменко — Томић, Раде Петров Баровић, Јово Р. Вујошевић, Мило Р. Вујошевић, Војо Марков Вуковић, Марко Видов Вуковић, Митар Андријин Вуковић, Саво Крстов Вуковић, Спасо Митров Вуковић, Душан Илијин Вукотић, Јован-Јоле Савов Вукчевић, Саво Милочев Гојнич, Андрија Ивов Греговић, Вуко Илијин Греговић, Илија Милоз Гргетег, Јово Милов Греговић, Нико Станков Греговић, Шпиро Милов Греговић, Миливој Савов Дајловић, Мило-Максим Ивов Дулетић, Илија Марков Дулетић, Јово Видов Дулетић, Мило Јовов Дулетић, Петар Ивов Ђаконовић, Марко Ников Ђедовић, Љубо Марков Ђуковић, Велимир Јолов Ђурашевић, Неро Митров Ђурашевић, Борислава-Бора Милова Зеновић, Ђошко Лукин Зеновић, Крсто Савов Зеновић, Милан Ђуров Зено-вић, Стана Маркова Зеповић, рођена Калоњитровић, Душан Митров Зец, Иво Марков Зец, Јован-Јоле Митров Зец, Митар Савов Зец, Нико Марков Зец, Петар-Миша Миланов Зец, Видо Илијин Ивановић, Јово Ђуров Ивановић, Божко Васов Иванчевић, Ђуро Савов Иванчевић, Митар Вуколин Иванчевић, Ристо Савов Иванчевић, Иво Андријин Јовановић, Ђубица Васева Јовановић, Јубица Спасојева Јовановић, Шпиро Васов Јовановић, Јубица Думова Јовичић, Видо Ивов Каписода, Александар Пантов Каженегра, Марко Томог Каженегра, Мило Ивов Каженегра, Нико Лазов Каженегра, Симе Стијепов Каженегра, Мило Јолов Калођурђевић Спасо Јолов Калођурђевић, Јово Мирков Кентера, Пере Стијепов Кентера, Андрија Марков Клаћ, Владо Павлов Клаћ, Милица Илијина Клаћ, Петар Митров Клаћ, Томо Ђуров Клаћ, Андрија Маркес Кнежевић, Видо Марков Кнежевић, Ђуро Крстов Кнежевић, Иво Илијин Кнежевић, Митар Јоков Кнежевић, Нико Ђуров Краповић, Даро Крстов Куљача, Ђуро Тодоров Куљача, Јово Милов Куљача, Митар Ристов Куљача, Станко Николин Куљача, Илија Ивов Лијешевић, Марко Лукин Луцић, Андрија Лазов Ђука-

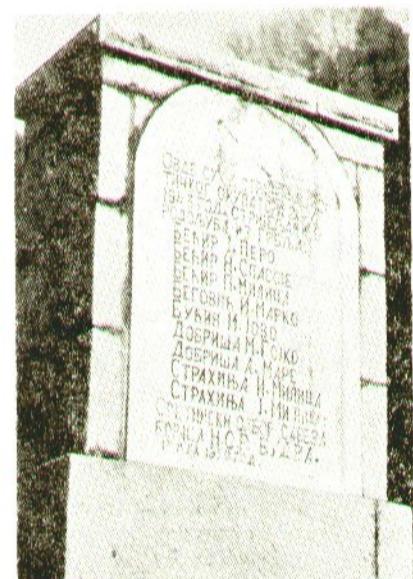

У Челобрду

у Поборима

биша, Давид Михаилов Љубиша Вуко Филипов Марковић, Ђуро Марков Марковић, Илија Ђуров Марковић, Марко Ђуров Марковић, Мило Илијин Марковић, Митар Крстов Марковић, Душан Андријин Мартиновић, Димитрије-Мите Јукин Мартиновић, Гојко Јукин Мартиновић, Мара Ивова Мартиновић, рођена Вуловић, Марко Стијепов Мартиновић, Мило-Ђиро Крстов Мартиновић, Митар Илијин Мартиновић, Нико Илијин Мартиновић, Нико Савов Мартиновић, Саво Илијин Мартиновић, Томо Јукин Мартиновић, Илија Јукин Мартиновић, Крсто биловић, Илија Стевов Радовић, Крсто Ников Радовић, Љубо Божков Радовић, Стево Андријан Радовић, Душан Андријан Радоњић, Станко Ивов Радуловић, Душан Ников Раичевић, Ђуро Крстов Раичковић, Крсто Ђуров Раичковић, Раде Ников Рајковић, Крсто Васон Рафаиловић, Милица Лазова Рафаиловић-Бенедети, Нико Јоков Руцковић, Јела Андрина Санковић, Мило Марков Санковић, Нико Митров Санковић, Стево Митров Санковић, Митар Јукин Склендер, Љубица Илијина Срзентић, Стево Андријан Срзентић, Стево Филипов Срзентић, Душан Јово Станишић,

У Толињаку

даринка Симова Митровић, душан
Видов Митровић, Лазо Илијин
Митровић, Лепа Ивова Митровић,
Милан Ников Митровић, Митар
Радов Митровић, Нико Изов Мит-
ровић, Никола Милов Митровић,
Радо Милов Митровић, Томо Лаз-
зев Митровић, Митар Томов Ми-
цор, Душан Милов Павловић, Ђу-
ре Савов Павловић, Иво Ђуров Па-
вловић, Јово Савов Павловић, Кр-
сто Илијин Павловић, Митар Вид-
ов Павловић, Видо Савов Пере-
зић, Иво Крстов Переaziћ, Јово
Милов Переaziћ, Милан Илијин
Переaziћ, Урош Милов Переaziћ,
Бошко Перов Перовић, Никола
Ђуров Перовић, Ђуро Богданов
Пјонта, Душан Ников Поповић,
Душан Ристов Поповић, Јован Ва-
сеос Поповић, Јоко Ристов Попо-
вић, Мирко Савов Пеповић, Ристо
Илијин Поповић, Ристо Ников Попо-
вић, Блажко Боников Прентовић,
Блажко Ђуров Прентовић, Вукале
Ђуров Прентовић, Војо Изов При-
чаник, Јован Јовановић, Јован
Симов Чучук, Јован Јовановић
Чучук, Јован Јовановић Чучук,
Борис Ивов Чучка, Андрија Лукин Шоља-
га, Јово Лукин Шољага, Марија
Митрова Шољага-Тодорица, Ми-
лица Илијина Шољага, рођена Гре-
говић, Шпиро Ђуров Шољага, Лаз-
зо Марков Шладијер, Видо Изов
Шумар, Иво Симов Шумар, Рако
Ников Шумар и Саво Раков Шум-
ар.

ЈУБИЛЕЈ ДРУШТВА „ПРИМОРЈЕ“

ТУРИСТИЧКО ДРУШТВО „ПРИМОРЈЕ“ слави ове године једак јубилеј: педесет година постојања и рада. Тако је ово Друштво једно од најстаријих у нашој земљи, а Петровац је место које је давно уцртано у туристичким картаима.

ОД ЧИТАОНИЦЕ ДО ТУРИСТИЧКОГ ДРУШТВА

Недавно је одржана годишња скупштина Друштва на којој су сумирани вишегодишњи резултати и одата признања вриједним члановима ове организације. Том приликом је и одлучено да се из средстава Друштва уплати 350.000 динара за изградњу Дома културе у Петровцу. На тај начин одржана је традиција да Туристичко друштво „Приморје“ помаже све прогресивне акције у мјесту. Понекада ова година протече у знаку туризма у Петровцу, то ће бити приређено и вишеманифестација којима ће се обиљежити овај значајан јубилеј.

Но, да се на тренутак вратимо у прошлост. Петровац је место с богатом рођењивом и културно-просветном традицијом. Још 1890. године у Петровцу (опадашњој Кастел-Ластви) основана је читаоница која је имала статус друштва. Њени оснивачи су били Јово Јавор, учитељ из Далмације, Стјепо Медин, поморски капетан, Марко Грегорић, сликар, Иван Неразин и Лука Магуд, свештеник. Друштво је обезбиједило просторије где су Петровчани, читали новине, часописе и расправљали о напредним идејама. Друштво је било веома активно: почетком овог вијека саграђен је дом у коме су одржаване приредбе и где су покретане прогресивне акције. Та зграда је и данас сачувана (зграда бившег биоскопа). Својевремено један од најљепших објеката у Петровцу, сада је у веома лошем стању. У овој згради су биле просторије Туристичког друштва „Приморје“. Захваљујући активности овог Друштва 1911. године омладина је основала друштво „Српски соко“. Иницијатор је био учитељ Петар Цамоња, који је као комит погинуо у чети Воја Танкосића 1914. године. Велики број чланова овог Друштва борио се 1912. године под Скадром против Турака, рame узраме са Црногорцима.

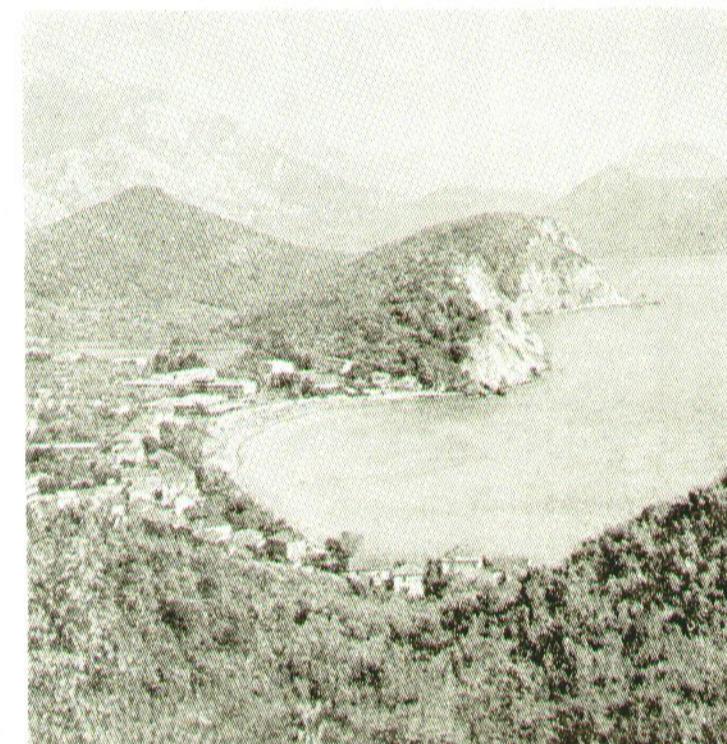
„ПРИМОРЈЕ“ ЈЕ ОСНОВАНО 1925. ГОДИНЕ

Омладина је покренула и прве туристичке акције. Још 1922. године у Светом Стефану је, на иницијативу младих, формирана прва средњошколска туристичка колонија. То су, углавном, били ђаци из Београда који су у вријеме љетних ферија долазили да проведу одмор на мору. Они су се сродили са средином и убрзо су успостављени контакти с младима из Петровца.

Први организовани кораци на пропагирању туризма учињени су тек 1925. године. Тада је основано „Приморје“ — друштво за пољепшавање Петроваца и околине. Први предсједник био

ПОЛА ВИЈЕКА ТУРИЗМА

је Нико Л. Неразин, а први благајник Душан Субић. Друштво је почело са прикупљањем средстава на добровољној основи. Купљен је фото-апарат, а за сниматеља је ангажован Милорад Неразин, који је снимио околна села, видиковце, плаже и разне објекте. Слике су по слате у Сједињене Америчке Државе, Аустралију, Цариград, Египат итд.

Петровац на Мору

град и друге земље — свуда где су се налазили пеонарди из Паштровића. Тражена је помоћ за туристичке акције, и она је убрзо стигла. Од прикупљеног новца саграђен је потпорни зид дуж плаже који постоји и данас. Популаран је велики парк који се налазио у близини данашњег пристаништа.

Те исте године у Петровцу је формирана прва студентска колонија (феријална) на челу које је стајао познати професор Београдског универзитета Коста Јовановић.

Млади студенти, који су се брзо сродили с

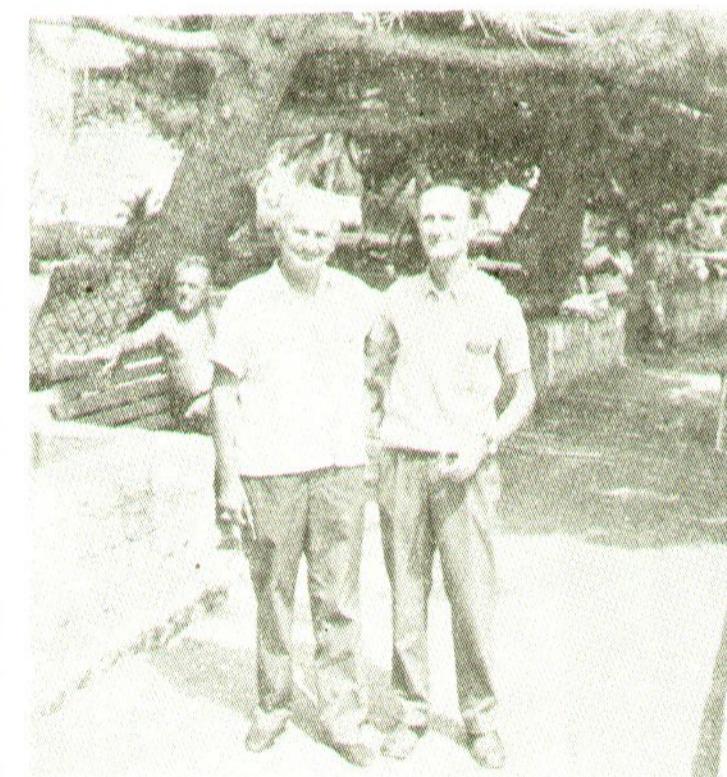
— дојијет је први радио-апарат, а у Петровцу су штампане и повине под називом „Колонија“, које су уређивали студенти.

Један од првих туристичких пријатеља Петровца који су кроћили на „парче петровачког мора“ био је Ђорђе Ђокица Јовановић, данас пензионисани архитекта који живи у Београду.

Он је у то вријеме био студент и од 1923. године сваке

године долази на љетовање у Петровац.

— Жијели смо тада као браћа — рекао нам је Ђорђе Јовановић, кога смо посетили прошле године док је боравио у Петровцу. —

Ђорђе Јовановић и Војислав Медижевић

Петровчанима, организовали су изузетне културне акције. Једини угоститељски објекат у то вријеме била је гостионица „Приморје“. Дневни пансион стајао је свега 12 парова, а вино се добијало по жељи. Нико је спонтано пријатељство, које се годинама развијало, а оно и даје постоји. Студенти су организовали забавни живот из старога друштва.

ВЕНЕЦИЈАНСКЕ НОЋИ

Петровац је у то вријеме добио и први оркестар, један од најстаријих у Црној Гори. Њиме је руководио Милорад Неразин, један од највреднијих чланова друштва „Приморје“. Приређивање су забавне вечери у околним селима и у самом Петровцу. Из тога времена познате су „венецијанске ноћи“ које су приређивали млади из Петровца у заједници са својим вршњацима — студенцима. У украсним и освијетљеним чамцима младићи и девојке би се отиснули на море и уз пјесму и звуке гитаре остајали би до касно у ноћ.

Друштво је све до другог свјетског рата водило бригу и о цијељу и зеленилу, тако да је Петровац био прави парк.

Упоредо с феријалцима стизали су и први инострани гости, Чехословаци, који су се, такође, спријатељили с домаћинима, па су често срдјаване заједничке спортске и друге приредбе.

Одмах послиje рата друштво „Приморје“ наставило је да ради. У почетку су про погиране љепоте Петровца и то преко фотографија, а нарочито преко старих и опробаних пријатеља Петровца, који су њему проводили љето прије рата. „Стари туристи“ доводили су своје пријатеље, тако да је сваке године Петровац имао све више посјетилаца.

Први гости Петровца послиje рата били су ученици

HOTEL
OLIVA

RIVIERA
HOTEL
ASTELLASTV

и студенти. Феријални савез Војводине основао је свој камп још 1956. године и од тада су новосадски студенти стајали гости Петровца. Убрзо су никла нова камп-насеља, а нешто касније, шездесетих година, долазе на љетовање радници Трпеће и других наших предузећа. Уведена је мењачница, а убрзо и продаја авиона и аутобуских карата. Шездесетих година Друштво закупљује око 1000 лежаја у домаћој радиности. Организују се акције које имају за циљ уљепшавање мјesta. Пројекти је улица „Нико Анђућ“, постavljen телевизијски репетитор на Ђурђевом брду, пошумљен је Заколач и терени Црвени стијене. Друштво је помагало рад спортивских колектива, водио бригу о uređenju плажа и чистоći града, учествовало у изради првог проспекта буванске ривијере.

Друштво је развило активност нарочито задњих година, када је водило бригу о скоро 3000 лежаја у домаћој радиности. Од недавно он се више не бави комерцијалном, већ друштвеном дјелатношћу. Бригу о лежајима у домаћој радиности преузима новоформирани ООУР за домаћи туризам, који се зове „Петровац“, а радиће у оквиру „Монтенегро-туриста“.

Саво Грегорић

ОТВОРЕН „СПЛЕНДИД“

У БЕЧИЋИМА КОД БУДВЕ „отворио је капије“ хотел „Сплендид“, који ће већ у првој половини маја имати попуњено више од 50 одсто капацитета.

Иначе, ово је најтраженији објекат у хотелском комплексу на бечићкој плажи. Према ријечима његовог директора, Трипка Матовића, овај хотел је и најпродатији на Јадранској обали. Око 1500 гостију, који су прошле године жељели да љетују у њему морали су бити уступљени другим објектима. Цијене су доста приступачне и за домаће госте. У мају и септембру дневни боравак стаје 110, у јуну 150, а у јулу и августу 210 динара. Поред приступачних цијена госте привлачи добра кухиња, љубазност особља и тишина: „Сплендид“ је једини објекат који нема музику, због чега је добио популарни назив „хотел тишине“.

Интересантно је да то није утицало на ванпансионску потрошњу. Напротив, „Сплендид“, који има 420 лежаја, остварио је у прошлјој сезони 120 милиона старих динара ванпансионског промета, што је у односу на број лежаја више него у било којем другом објекту његовог ранга.

Ове године хотел дочекује сезону спремнији него икада раније. Извршена је реконструкција неких дјелова објекта и промијењена спољна фасада, тако да ће боравак бити још удобнији, па колектив овог објекта очекује још боље резултате него прошле године.

B. C.

НОЧЕЛА ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА

ПОСЈЕТА-НЕ БАШ НАЈБОЉА

ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ у велико је почела. Гостију је било још у априлу, а нешто већи број иностраних и домаћих туриста стигао је са првим данима маја.

У хотелу „Интернационал“ почетком маја дошло је до велике смјесе гостију. Завршено је савјетовање енергетичара Југаславије, које је окупило преко 1000 учесника. Осам дана капацитети су били попуњени са скоро 90%. Наравно, највише гостију је било у „Интернационалу“. Потом је уследио семинар за просветитеље радника из Црне Горе, који је окупило око 400 људи, такође у хотелима на Словенској плажи.

У „Интернационалу“, „Плажи“, „Славији“ и „Адријатику“ дошли су у први инострани гости. Почетком маја стигло је око 200 туриста, углавном из западних земаља, тако да је у првој седмици маја популарно око 60% капацитета.

— Предсезона је код нас била исто како прошле године — рекао је Стојан Белић, шеф продаје ООУР „Словенска плажа“ — и када би се изразило у процентима, то побољшање износи 20%. Међутим, то се не може рећи да друге основне организације уједињеног рада. Очекујемо већи број гостију, тек од половине маја.

У ООУР „Авале“ у Бечићима предсезона није на нивоу прошле године. Отворени су хотели „Медитеран“ и „Сплендио“ и у њима је једва борави по стотинак гостију — далеко испод проглашише посете у мају, односно априлу.

— Праве разлоге за слабију посјету не могу рећи, јер их има више — рекао је Бранко Бојковић, директор ООУР „Авале“.

— У првом реду на слабију посјету иностраних гостију одражава се економска криза у многим земаљима и инфлација која је захватила западну Европу.

Према ријечима Бојковића, већи број туриста у бечићким хотелима стиже од 10. маја, када ће овоје боравити преко 1000 гостију. Остали хотели у Бечићима биће отворени између 15. и 20. маја када се очекује већа посјета туриста из иностранства.

Ситуација није ружничаста ни у ООУР „Авале“ у Будви. Истинा, ту је само хотел „Аvala“ који је отворен уочи мајских празника у коме борави око стотинак гостију из земаља западне Европе.

Ситуација није боља ни у Милочеру, где је отворен хотел „Маестраг“ и у Петровацу, где ради хотел „Ривијера“. Можда је један од важних разлога слабије посјете овај кога наводи Стојан Белић.

— Проблем запошљавања у Западној Њемачкој је јако изражен у новембру, децембру, јануару и фебруару. Посао се почиње добијати почетком пролећа — у априлу, мају и јуну, па радници свој одмор помјерaju за септембар, октобар и новембар. Понеко су наши гости претежно такви, радници из Њемачке, онда је јасно да у предсезони њих нема као ранијих година — каже Белић.

Љетовање према цепу

Камп у Каменову

СА МАЈСКИМ ПРАЗНИЦИМА почела је туристичка сезона у Каменову. У одмаралишту радних људи Косова биће ове сезоне живље него икада — кроз Каменово ће љетос продефиловати око 90.000 гостију, углавном радника с Косова, што је за пуних 20.000 више него прошле године.

Да би одмор косовских радника био што удобнији, брине се вриједна екипа у сдмаралишту коју предводи управник Џафер Бица. У хладовини стотињских храстова смјештено је 220 комфорних камп-кућица, са око 750 лежаја. Њихозу изградију финансирају тридесетак радних организација са Косова чији радници већ годинама одмарале у Каменову. Свака кућица има фрижијдер и шпорет, а половина њих купатила.

— Пијена смјештаја је и даље најефтиња на цијелом Јадрану рекао је Џафер Бица. — Стigli су нам радници из Приштине, Косовске Митровице, Призрена и других мјеста. Очекујемо да овог љета наше одмаралиште буде знатно посјећеније него ранијих година.

Тако ће радници Обилића, Трпче, Ајвадије, Кижница и других мјеста на Косову користити море „за мале паре“. Одмаралиште је отворено и за друге госте, онда, када, наравно, има мјеста. Али, гост треба првенствено да буде радник, јер, како рече Џафер Бица, ово је „парче радничког мора“.

С. Г.

Школа самоуправљача завршила рад

Уочи мајских празника на свечан начин обиљежен је завршетак овогодишњег рада Школе самоуправљача у нашој општини. У присуству представника друштвено-политичких организација и наставника — предавача свечано су уручене дипломе педесетосмогорица полазника који су с успјехом завршили први степен Школе самоуправљача. Ово је, иначе, јединствена институција за марксистичко образовање, која је постала интегрални дио наше високоплитичког рада.

У Школи самоуправљача у Будви, која је отпочела са радом 23. децембра прошле године, настава се изводила под руководством Института за политичке студије Факултета политичких наука „Милентије Поповић“ из Београда, а у организацији Општинског вијећа синдиката у Будви. Одржана су четири циклуса предавања са укупно 37 тема. Од свих појсетилаца 81 одсто одговорило је позитивно на питања приликом завршних испита. Секретар општинског вијећа синдиката **Милорад Дапчевић** информисао је присутне да је општи успех постигнут 93,4 одсто, што је више него задовољавајуће. Он је, такође, нагласио да је било и доста тешкоћа на почетку рада школе, као што су ангажованост посјетилаца на радним мјестима, службена одсуство, због коришћења годишњих одмора, састаници у предузећима и слично.

Захваљујући упорности Општинског синдикалног вијећа, а ми бисмо додали у

Уручивање диплома

првом реду његовог секретара **Милорада Дапчевића** и предсједника **Ива Калаштрвића**, већ послије првих предавања криза је преbroјена и школа је успјешно завршила рад.

Сваку похвалу и јавно признање заслужују и предавачи **Пеко Лијешевић**, **Вучета Недовић**, **Драго Станковић**, **Петар Стругар**, **Димитрије Јововић** и **Лазо Шољага**.

В. Станишић

Оправдан захтјев

Предсједништво Скупштине општине, Извршни одбор и представници друштвено-политичких организација разматрали су Нацрт закона о редовним судовима у Социјалистичкој Републици Црној Гори. Према овом Нацрту за подручје општина Будва, Тиват и Котор предвиђен је један општински суд.

Познато је да је Скупштина општине Будва својевремено поднijела захтјев надлежном републичком органију да се у Будви формира општински суд. Међутим, Нацртом новог закона у Будви није предвиђено ни одјељење Општинског суда, па је, с обзиром на све израженије потребе правне заштите и правне сигурности грађана у нашој комуни, на овом склопу заузет јединствен став да се на Нацрт стави примједба и захтијева да се Законом предвиди отварање одјељења Општинског суда у Будви.

Предлог о оснивању Окружног привредног суда за подручје Црногорског приморја и Цетиња једногласно је прихваћен. Сједиšти ове институције накнадно ће бити утврђено договором општина Улцињ, Бар, Будва, Тиват, Котор, Херцег-Нови, и Цетиње.

В. С.

Љетња позорница - руѓло града

Љетња позорница у Будви, својевремено изграђена, као привремени објекат руѓло је „метрополе црногорског туризма“. Туристичка сезона почине, а посјетиоци и поклоници културно-историјских споменика, а овде их је највише, не могу чудом да се начуђе, призору који се пред њима појављује? столица без сједишта разбације су на све стране, ограда је порушена, а сакралним споменицима не може се ни прићи.

Љетња башта има 450 сједишта. Понеко нема гардеробе,

(а ни санитарних уређаја), извочи се понекад пресвлаче пред публиком.

Корисници баште су „Зета-филм“ са филмским програмом и Културни центар са издавачима из земље и иностранства. Културни центар нема средстава да грађи ограду позорницу, па је у више наврата предлагао да се на ње рјешење финансирања уређења овог заиста непланског објекта, поготову ако се имају у виду фестивали „Дани музике Св. Стефан-Будва“ и „Игре Југа“, а да не набарајмо гостовања домаћих и страних естрадних умјетничких фигура.

Станко Паповић

Будванска ривијера за вријеме мајских празника

Будванска ривијера подсећала је првих дана на главну туристичку сезону. Паркиралишта су била кратка, а Јадранском магистралом не прекидно је текла ријека домаћих и иностраних возила. Већ од 1. маја били су отворени многи објекти од Јаза до Буљарице. Прорадио је и већи број одмаралишта. Домаћи гости прејекно су Београђани, а има пуно по-

сјетилаца из Социјалистичке покрајине Косова, док је од иностраних највише Њемаца, затим Енглеза и Скандинаваца.

Најпосећенија одмаралишта су Хотел „Парк“ у Будви, Међународни омладински центар у Бечићима и одмаралиште синдиката СП Косово у Каменову.

КУРЗИВОМ

НЕСПОРТСКИ И НЕДОПУСТИВО

Стидјели су се тога недјељног поподнева у Петровацу поборници здравог спорта, они који на утакмице долазе да виде лијепу игру и по-здраве сваки успијешан потез, доказио од домаће или гостујуће екипе. Морали су првећети, јер се тога дана на утакмици 21. кола Црногорске фудбалске лиге између домаћег „Петровца“ и „Зете“ из Голубовца догодило оно што најмање желјимо да видимо на нашим теренима.

Десно крило „Петровца“, Спасоје Домазетовић нездадовољан дотадашњим резултатом (2:1 за „Зету“), као и субјектом помоћног судије Митра Вукићевића у 85. минуту јуришу је на њега у намјери да се физички разгради. Прво га је ухватио за дрес на што је Вукићевић тражио од главног судије Корана да искључи Домазетовића. Поншо је добио извешти картон, Домазетовић је опет наступио на Вукићевића и ударио га. Створила се велика гужва и Вукићевић је добио још ударац. Судији Корану наје преостало него да — одсвира крај.

Суштини је коментаристи поступак Домазетовића и блага је ако кажемо да је он за скаку осуду. Атаковање по судију не умањује ни то што је Митар Вукићевић тога дана излетео као полетац с пластилуком у устима која се плани од свог учитеља, па реагује или пре-брзо или испуни спор. Морамо да нагласимо и то да је Домазетовић врло често плавио мучних сцена на утакмицама које игра „Петровци“. Утакмица је изгубљена пар-форфре 3:0, клуб је кажио са 1000 динара, Домазетовић се неће појављивати осамнаест мјесеци на фудбалским теренима, а Драган Баконовић који се такође „напао“ у гужви кажио је забраном играња пола године. Зар тај поступак играч који боли клуб обавезан је према њему и његовим напијачима? Где су ту спортисти морал и обузданье? Да ли емоције треба да помогне разум у тако осудним тренуцима?

Најгоре је то што су Домазетовића потномили и неки редари, задужени за организовање

утакмице и заштиту њеног регуларног тока. Да ли човек са црвеном траком на руци смје да потегне руком и ногом на ојелица праће? Зар је то гостопримство, које се указује противнику и судијама?

Могрен према плану

Будвани „Могрен“ успјешно је наставио првеноств у каторском подсавезу. Забиљежене су овије побједе — над „Слогом“ и „Брјанцем“. Поншо је водени „Орјен“ „хиксао“ у сусрету с „Игалом“. Будвани су га стигли на табели и сада почиње „мртва трака“ ка Републичкој лиги. Оба тима имају по шестнаест бодова, али Зеленичани имају нешто бољу гол-разлику. Извјесно је да ће

о прваку одлучити сукрет између ова два тима који ће се одржати у Зеленици.

МИЛОЧЕР У СРЕДНИИ ТАБЕЛЕ

Иако је прву утакмицу изгубио „Милочер“ се налази у средини табеле и сада почиње „мртва трака“ ка Републичкој лиги. Оба тима имају по шестнаест бодова, али Зеленичани имају нешто бољу гол-разлику.

С. Г.

СПОРТСКИ МОЗАИК

НАЈВОЉИ ИГРАЧ „ПЕТРОВЦА“, централни САВО РАТКОВИЋ, играо је против „Зете“ опроштајну утакмицу за свој тим. Наме, он кроз неколико дана одлази у ЈНА. Четврто одсуство ће се иштако осетити у клубу, који се бори за опстанак у лиги.

ГОСТ РЕДАЦИЈЕ

Војо Савељић: Успон црногорске кошарке

ОВИХ ДАНА У БУДВИ ЈЕ БОРАВИО ВОЈО САВЕЉИЋ, предсједник Кошаркашког Савеза Црне Горе, иначе просјетни савјетник за физичко васпитање у Заводу за унапређење школства Црне Горе. Поншо је Будва ове године доманин квалификационог турнира за улазак у кошаркашку лигу Црне Горе, искористили смо прилику да поразговарамо са Војом Савељићем.

Друже Савељићу, како је тренутно станови у црногорској кошарци?

— Кошарка је у нашој републици у успону. Предиспозиције спортиста из Црне Горе за ову игру су изванредне. Према неким испитивањима физички спољности наших омладине, млади из Црне Горе су изнад Југословенског просјека, и то је веома добро. Ипак, Црна Гора нема прволигаша, добри кошаркаши одлазе у друге републике и покрајине и многи од њих постају чланови изабраних државних селекција.

Зашто млади и перспективни играчи одлазе из Црне Горе?

— Кошарка је првенствено спорт сала. А у Црној Гори нема квалитетне дворane за кошарку, нема услова за развој ове све понуљарније игре, па зато играчи одлазе. Према неким незваничним преbroјавањима, преко 30 играча из Црне Горе учествовало је у разним државним селекцијама. Сви они поникли су у Црној Гори, али су кошарку усавршавали у другим мјестима. Мада је, с једне стране оправдано што добри играчи одлазе, клубовима бих, ипак, савјетовао да олако не пуштају те талентоване младиће.

Значи, постоје изгледи да Црна Гора није питање сала и друго што у словlјавa разvoj ovog sporta?

— Сvakako. U Titogradu uskoro treba da počne izgradnja halje spportova. U Ivanogradu se radi novi košarkaški teren, a u Herceg-Novom treba uskoro da se realizuje projekat spportskog centra, gdje je predviđena košarkaška dvorana. Kotor je rešio da pitaće, a postaje mogućnosti da se i u Budvi dobije kvalitetan košarkaški teren. Spor je nerazdvojni pratiilač turizma, jedna od njegovih komponenti, i svakako ulaganje u sporstke objekte višestruko će se isplatiti. Zimski turizam gotovo se ne može zamisliti bez sportskih objekata, a Budva na tom planu nije mnogo uRADila.

Šta mislite o ovogodišnjim kvalifikacijama i zašto je bаш Budva domaćin?

— Republičku ligu za salu ne možemo povrećavati biće i daљe osam ekipa, mada za to postoji velikoo interesovanje. U ovogodišnjim kvalifikacijama учествовају ekipne из Пљевља, Даниловграда, Бара, Котора, Тивта и Budve. Изабрали smo Budvu, kako bi što više popularisali ovu igru, ko-

ја je u очiglednom usponu u svim mjestima Црне Горе. Budvani su ozbiljno схватили задатак који их очекује и засукали su rukave.

Od шест ekipa koje se bore u kvalifikacijama tri ћe постати republički ligi. Niјe li možda потребno da u Crnoj Gori postoji zonsko takmičenje, kako bi se sve ekipne mogle takmičiti tokom cijele godine?

Poстоji ideja da se izbjegne ova, dosta nepopularna, начин popularisanja Širokog tiraža. Tomas Edison zavratio je svoju najslavniju pronalažak — sijalnicu — kad mu je bilo 32 godine. Kara Marija fon Beber komponovala je u tridesetpetrovitroj svoj poznatog „Charbiog strježa“. U tom istim godinama, jedan od najtalentovanijih slikara modernog izraza, Van Gogh osjetio je neoboljivu потребu da sliga, i sa svoga tri godine, koliko je stvarao, ostavio je za sobom mnogo brojna dela tajne umjetničke vrijednosti. Francuski književnik, Guy de Maupassan, koji je otputio iz službe s motivacijom da je napisan i „neposredno“ napisao „Ognicu iz Saraja“, dok je Mozart u dvadesetosmog postao u čitavom svijetu slavni po operi „Kavalerijska Ruskina“.

U tridesetpetrovitroj godinama života Karla Markse je shtampano „Komunistički manifest“, a u tih godinama je Vladimir Ilich Lenin stao na чело ruskog revolucionarnog. Tomas Edison zavratio je svoju najslavniju pronalažak — sijalnicu — kad mu je bilo 32 godine. Kara Marija fon Beber komponovala je u tridesetpetrovitroj svoj poznatog „Charbiog strježa“. U tom istim godinama, jedan od najtalentovanijih slikara modernog izraza, Van Gogh osjetio je neoboljivu потребu da sliga, i sa svoga tri godine, koliko je stvarao, ostavio je za sobom mnogo brojna dela tajne umjetničke vrijednosti. Francuski književnik, Guy de Maupassan, koji je otputio iz službe s motivacijom da je napisan i „neposredno“ napisao „Ognicu iz Saraja“, dok je Mozart u dvadesetosmog postao u čitavom svijetu slavni po operi „Kavalerijska Ruskina“.

Budva je nedavno osnovala košarkaški klub, za sada има само teren za košarku vanni, a жељe i ambičije су velike? — Dobre je što je основан klub, koji се, сто, одмах укључује u takmičenje. Поред ванjskog terena, potreban je i teren koji ћe biti pokriven, a, mislim, то у Budvi није neizvodljivo (postoje halje Jadranskog sajma, gradnje сe нова zgrada školskog centra itd.) Košarku u Budvi треба aktivirati и u zimskom periodu: organizovati turnire, где би долазиле ekipne из унутраšnjosti, што би добро дошло и turizmu i crnogorskoj košarci.

С. Грегорић

ЗАНИМЉИВОСТИ

Слава и године умјетника

МОГИ КЊИЖЕВНИЦИ, СЛИКАРИ, ВАЈАРИ И МУЗИЧАРИ постали су славни још у најранијој младости, други у зрелим годинама, а било је и таквих који су ореол славе добили у старости. Поменимо још нешто да су ријетки поједици постали славни тек послиje смрти! Веома популарни и даровити словеначки пјесники Драготин Кеће и Мирко умрли су када су напустили свега 24. године. У двадесетpetrovitroj години погинуо је у двoboju Јермington, a прије тога доживио је свјетску славу, док је највећи руски пјесник Александар Пушкин, тајко у двoboju, погинуо кад му је било 37 година. Славни француски сликар Жерико насликао је свој ремек-дело „Слава мјуда“ кад му је било 29 година, а Исаак Јуту, познати физичар и не мање славни математичар, у двadesetpetrovitroj години објавио је закон о гравитацији. Толико година имао је и Марко-нико када је пронашао бежичну телеграфију. Енглески физичар и хемичар Михаел Фарадеј, као тринаestогодишњак шегрт у једној књижари, у својој двадесетpetrovitroj години пронашао је електромагнетску ротацију и објавио електролитички законе! Александар Македонски имао је свега 18 година, када је побиједио Грке код Херенеје, а Фридрих Шилер четири године више када је написао драму „Разбодници“ која је прославила широм svijeta. Својом виолином очарао је свијет Никола Паганини када му је било 22 године. Највећи вајарски генији, Миколајко Буенароти, у двadesetpetrovitroj години створио је статуу у храму св. Петра у Риму. Двије године више имао је Моцарт када је компоновао „Огњицу из Сараја“, dok je Mozart u dvadesetosmog postao u čitavom svijetu slavni po operi „Kavalerijska Ruskina“.

У тридесетpetrovitroj godinama живота Карла Markse je shtampano „Komunistički manifest“, a u tih godinama je Vladimir Ilich Lenin stao na чело ruskog revolucionarnog. Tomas Edison zavratio je svoju najslavniju pronalažak — sijalnicu — kad mu je bilo 32 godine. Kara Marija fon Beber komponovala je u tridesetpetrovitroj svoj poznatog „Charbiog strježa“. U tom istim godinama, jedan od najtalentovanijih slikara modernog izraza, Van Gogh osjetio je neoboljivu потребu da sliga, i sa svoga tri godine, koliko je stvarao, ostavio je za sobom mnogo brojna dela tajne umjetničke vrijednosti. Francuski književnik, Guy de Maupassan, koji je otputio iz službe s motivacijom da je napisan i „neposredno“ napisao „Ognicu iz Saraja“, dok je Mozart u dvadesetosmog postao u čitavom svijetu slavni po operi „Kavalerijska Ruskina“.

Будва je nedavno osnovala košarkaški klub, za sada има само teren za košarku vanni, a жељe i ambičije су velike? — Dobre je što je основан klub, koji се, сто, одмах укључује u takmičenje. Поред ванjskog terena, потreban je i teren koji ћe biti pokriven, a, mislim, то у Budvi није neizvodljivo (postoje halje Jadranskog sajma, gradnje сe нова zgrada školskog centra itd.) Košarku u Budvi треба aktivirati и u zimskom periodu: organizovati turnire, где би долазиле ekipne из унутраšnjosti, што би добро дошло и turizmu i crnogorskoj košarci.

Будва je nedavno osnovala košarkaški klub, za sada има само teren za košarku vanni, a жељe i ambičije су velike? — Dobre je što je основан klub, koji се, сто, одмах укључује u takmičenje. Поред ванjskog terena, потреban je i teren koji ћe biti pokriven, a, mislim, то у Budvi није neizvodljivo (postoje halje Jadranskog sajma, gradnje сe нова zgrada školskog centra itd.) Košarku u Budvi треба aktivirati и u zimskom periodu: organizovati turnire, где би долазиле ekipne из унутраšnjosti, што би добро дошло и turizmu i crnogorskoj košarci.

и одмах потом очарао читалачку публику. Анатол Франс, један од највећих модерних савјетских романистичара, појављује се на литерарној сцени са romanom „Злочин Силвестра Бонара“ када му је било 38 година колико их је имао Кристфор Колумбо када је пропао Америку, или астроном Кеплер, када је објавио закон о кретању планета.

ПОСЛОВИЦЕ И ИЗРЕКЕ

Добра жена

Наши врата слободе нека су сваком слободу иштућем отворена.

Или бог не захтијеваши шта постоји у твојим рукама!

Црногорска сиромаштина надживљава је млетачко богатство!

Ко љуби млетачке дукате, тај се лако и превија као опи!

Богатство пролази, а јунапштво се спомиње!

Сваки Црногорец је способан да и царево благо потроши!

Иновац за Црногорца има вриједности само у облику медаље!

За разлику од Van Goga и многих других који су стварали свега неколико година, поједици умјетници радили су до свог послеđeg daka i pred kraju животa ostvarili djela nepoznate vrijednosti. Поменимо само Гегеа, Веласкеза, чувеног Холанџијана Рембранта, Гоју и, најзад недавно преминулог Пабла Пикаса, Франциско Гоја је свояја два вјероватно најјаснија платна, насликао као старац од близу 70 godina, dok je Rembrant, koji je remek-delje „Čas anatolije“ profesora Tula“ насликаo u dvadesetpetrovitroj godinu, radio, takođe, do svog posleđeg daka, dok je Dega, kada slijedi više nije mogao, da slikava, почeo da vaja.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Сматрамо за потребно да обавијестимо грађане у већ опомена посластих крајем априла ове године од стране Завода за изградњу и uređenje општине Budva, за наплату доприноса, односно накнаду за коришћење изграђеног грађевинског земљишта („Сл. лист СРЦГ“ — бр. 1